

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ezechielis Spanhemii Dissertationes De Praestantia Et Usu Numismatum Antiquorum

Spanheim, Ezechiel

Amstelodami, 1671

Item de Piscibus, seu Delphinis, cum variis sessoribus in Nummis;
Pelamidibus; Polypo &c. Apro Marino, Phagro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12878

effigie Commodi. Non alatum jam vero ac sublimem, sed jacentem ac prostratum Draconem, mysticum nempe illum, exhibent Nummi Christianorum aliquot Cæsarum, Valentiniani Junioris, Libii Severi, Heraclii & aliorum, de quibus alio loco. Sicut autem Draconem divinitatis cujusdam ac salutis, ita P A G U R U M Sapientiæ, ut volunt, symbolum, brachiis expansis papilionem apprehendentem exhibent denarii Gentis Durmiæ apud Urfinum, præter Græcos aliquot Nummos apud Goltzium.

Et ne solum vel propitios, vel infestos illos Aëris, Sylvarum aut Nili etiam incolas commemoremus, DELPHINOS vero *Φιλαθρώπους* & *Oceani* Cælique decus prætereamus ingrati, quos tamen magna Nummorum copia, haud minus ac Siculum vel Carpathium pelagus, conspiciendos præbet. Neque vero obvios ibi hospites, aut aliunde satis notos, frustra me credas adlegasse. Negat enim Bellonius, tales esse Delphinos, quales visuntur in Marmoribus & Numismatibus antiquis, repando nempe corpore, & dorso incurvo, quamvis in reliquis figuram consentire fateatur. Plinius vero postremam illam repandi & inflexi dorso formam iisdem tribuit. Mirum autem, ut hoc dicam in limine, & vix ulli, opinor, quam Bellonio credibile, tot ac tam variis vetustatis monumentis male expressam figuram hujus piscis, obviam passim & familiarem in iisdem locis, in quibus illa auro, argento, ære calabatur. Innumeri vero sunt, in quibus, ut paullo ante monebamus, vel capita exornat Urbium & Insularum Siciliæ, Græciæ Asiæque Delphinus, vel occurrit ille Nepruni Tridenti involutus, vel ubi modo singuli, modo plures etiam numero signant aversam Nummi partem. Cuiam vero persuadebit Bellonius in hunc errorem constanter adeo

adeo tot littorum accolas conjurasse, familiari obtutu facile revincendum? Sed non hic opus est ea defensione. Nummos enim & Bellonium, aliosque ab eo differentes expediemus haud difficili, ut spero, negotio. Signatus nempe Nummis Delphinus haud uno habitu, idemque modo quietus & fixus, modo frequentius salientis & vectoris instar; Unde etiam vulgo depictum in iis videas, cum inflexo capite, repando seu incurvo corpore, cauda vero prominente & erecta; scilicet dum veluti Chori in speciem ludit per undas, *lascivaque jactat corpora*. Obvia hujus rei exempla suppeditant magna copia nummi locorum maritimorum, ii-que præ ceteris in quibus sessorem habent, cujus generis nonnulli paulo infra adducentur. Aliquando vero quietior Delphinus, & tum citra illam repandi corporis, aut sublatae caudæ jactationem depingitur; sicut ille in nummo Vitellii, Tripodi innixus mox quoque inspiciendus. Falsus ergo Bellonius, qui eodem semper habitu depictum in Nummis Delphinum credit, aut repandum ejusmodi aut inflexum corpus omnino illi salienti & ab undis exilienti detraxit, ac ita monumentis id genus, quæ ut plurimum tales nobis Delphinos repræsentant, fidem omnem voluit derogare. Præter enim luculentam veterum ac oculatorum testium nubem, quibus frequenter conspecta forma repandi illius dorfi; unde & *curvi Delphines* vocantur Ovidio; neque nos voluptatis illius fuimus inexpertes, cum nuper in navigatione Melitensi, Siculum littus legeremus. Sed vicissim haud minus censuræ obnoxii Plinius, aliique nonnulli recentiores, qui vel ob inspectos tantum salientes id genus Delphinos, aut eosdem in prisca aliquot monumentis depictos ea forma, perpetuam, neque aliam, quam incurvi & repandi corporis

poris figuram iisdem inconsulto tribuere. Delphinos aliàs id genus, Tridente passim circumvolutos videas in nummis locorum mari adjacentium, Serpentum nempe instar tortuosos; qualis præter quamplures id genus, occurrit apud Goltzium in numismate Teni, unius è Cycladibus. Eorumdem vero Insulariorum nummum protulit quoque Trifstanus, signatum ætate Alexandri Severi; qui tamen non Delphinum, sed ejus instar serpentem Tridente involutum exhibet: quod ad Neptunum Medicum cultum in ea Insula refert nobilis antiquarius; quam & serpentibus olim abundasse tradidit Hesychius Milesius, & ο' Φισσων quondam dictam Stephanus. Quæ certe fatis idonea mihi videntur testimonia, cur non audeam continuo oculorum aciem temere desiderare in viro haud parum perspicace in contemplatione id genus monumentorum, atque ita in eo nummo, Serpentis loco, Delphinum Tridente involutum, familiare Insulariis & quidem his Teniis symbolum adfirmare: quod alias cum situs loci, tum productus à Goltzio nummus, omnino videretur arguere. Neque tamen dissimulandum, alibi ab eodem Trifstano productum Maximiliani Herculi nummum, in quo itidem Serpens Tridenti implicatus visitur, sicut rursus mutatis vicibus Tridentem Apollini apud Tarsenses tributum legas, apud Dionem Chrysostomum, quod non debuit ibi viro magno negotium faceßere. Haud magis utique, quam Jovi Tridentem, Fulmen Palladi, Apollini Hederam, Baccho Radios, Isidi Lunam, Arcum & Pharetram Veneri, Serapidi juncta Jovis, Solis, Plutonis; aliorumque Numinum symbola, tributa spectare in priscis id genus monumentis; qua de re infra. Alias vero Anticyris, teste Pausania, urbis insigne occurrebat Delphino

Tabul. Insular. Græcia.

Lib. de Origin. Constantinop.

Orat. xxxiii.

infi-

insidens cum Tridente Neptunus, qualis nempe in Tarantinorum nummis loci conditor Tara vulgo depingitur. Sed ex iisdem etiam monumentis colligas ea, quæ de reliqua figura hujus piscium Regis, Plinius alii- que verius tradidere; rostrum nempe sumum, oris scif- suram longam, rictum latum, oculos magnos, pinnas in ventre ac dorso, ac duas in cauda veluti lunatas. Im- mo non figuram magis, quam naturam mansueti hujus hominum ac puerorum amatoris, discas ex adlatis mo- do iconibus, cum sessore puero: quam rem alias tot testibus & exemplis firmant vulgo auctores, ut ab in- credulis etiam fidem videantur extorquere. Ut minus jam mirum videatur, quod legebam nuper apud Ec- clesiasticæ Historiæ conditorem, non Citharædum Philosof-
gus Ecclef.
Hist. lib. 1. nempe aliquem, sed Lucianum martyrem à Delphino depositum apud urbem Nicomediæ Helenopolim. Adeo ut haud dissimilem quoque vectorem ego mihi optarim, cum nuper Bajæ Puteolis commoto repente mari trajicerem, & exclamarim propemodum cum au- ctore veteris Epigrammatis inediti,

Εἶθ' ἄλω δελφίνῳ ἐμοῖς βασιλῆος ἐπ' ὤμοις
Πορθμολοθεῖς εἰσὶν πᾶν γλυκύπαιδα ῥόδον.

Memineram enim forte illius adolescentis, quem dor- so placide exceptum ex Bajano Puteolos ad ludum lit- terarium quocunque diei tempore secure Delphinus deferebat. Sed nota imprimis ex eodem Plinio, Ælia- no, aliisque, Delphini illius apud Jansenes historia; qui extincti pueri desiderio, à quo se conscendi patieba- tur, mox contabuit. In cujus singularis adfectus me- moriam, signatum proinde Nummis Jansenium Del- phino insidentem puerum tradit alicubi præter Ælia- De soler.
Animal. num Plutarchus, τῆ παύσεως ἰστορησὶν ἰασύσι τὸ χάρμαγμα

ἔ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ ἐστὶ ΠΑΙΣ ὑπὲρ ΔΕΛΦΙΝΟΥ

ὄχι δὲ μὲν. Neque vero minus adludunt ad innoxios id genus amores, alii Nummi eximia vetustatis, quibus Delphinos itidem hominum, & maxime puerorum vectores aut collutores videas. Tales cum vulgo prisci Tarantinorum, Brundisiorum, Pisauriorum, Nummi, tum alii rariores Alifarnæ Urbis Troadis, in quibus homo Delphino veſtus, cum Victoria & Corona. Sed singulares inprimis hanc in rem & frequentes Corinthiorum nummi variæ magnitudinis, & nonnulli maxime cufi sub Divis fratribus M. Aurelio & L. Vero, in quibus modo Puer infidens Delphino, modo supra eundem erectus, modo etiam Delphinus jacet sub arbore, cui incumbit Puerulus dormiens; quales plures adſervat Gaza Medicea & Muſeum Patinianum. Quibus etiam adnumerandus venit ſequens nummus ſub Commodo percuffus.

Neque mirus adeo tibi videbitur, non jam in mari vector, ſed adjacens etiam in terra ſuper incubanti puero Delphinus; qui apud juniorem Plinium blandos legiſti procul dūbio Delphini & Hipponenſis cujuſdam pueri amores, & hæc inter alia: *Incredibile (tam verum tamen quam priora) Delphinum geſtorem colluſoremque puerorum, in terram quoque extrahi ſolitum, arenisque ſiccatum, ubi incaluiſſet in mare revolvi.* Equidem non familiare ſolum noſti horum Corinthiorum ſignum,
Ario-

Lib. IX.
Ep. 33.

Arionem nempe Delphino insidentem, ut præter alios notavit quoque Dio Chrysofostomus, sed geminos id genus casus narrantem videas Pausaniam in Corinthiacis, unde nummi superiores possunt illustrari; & Lucianum præterea, qui puerum quendam mortuum, in Isthmum à Delphino deportatum narrat. Quin præter illum Citharædum, aut vulgares id genus pueros, recordaris, ut opinor, haud absimilem Icadii ipsius Apollinis filii navigationem, Delphini tergo delatæ prope Parnassum incolumis. Signant adhuc rei memoriam nummi Delphorum, cum figura Delphino insidente, tum sacratum inde Apollini Delphinus, ut liquet tum ex Vitellii & Vespasiani nummis, in quorum averfa parte Tripus Delphino impositus, cum inscriptione AUGUR, tum ex nummo ejusdem Vitellii Quindecemviri, supra obiter à nobis adlegato, in quo Cortina Apollinis Delphici cum Delphino itidem superincumbente, infra vero Corvo.

Eo lubentius mitto alias eruditorum de hoc nummo conjecturas, quod hic optimum illius & luculentum dabimus interpretem Servium; *Inde cum Italiam peteret* (Icadius nempe) *nausfragio vexatus, Delphini tergo excipus dicitur, ac prope Parnassum montem delatus, Patri Apollini Templum constituisse, & à Delphino locum Delphos appellasse; Aras deinde Apollini tanquam Patri consecrassè, quas*

B b 3

ferunt

ferunt vulgo Patrias dictas. Hinc ergo Delphinum aiunt inter
 sacra Apollinis receptum, cujus rei vestigium est, quod
 hodieque QUINDECIMVIRORUM CORTINIS
 DELPHINUS circumfertur, ob hoc scilicet, quia QUIN-
 DECIMVIRI Librorum Sibyllorum sunt antistites. Sibyl-
 la autem Apollinis Vates, & Delphinus Apollini sacer est. Vi-
 des utique, mi OCTAVI, quam amice mutuam sibi
 lucem præstent doctissimus Grammaticus ac Nummus
 iste Vitellianus, quod effugit alias Cl. Tristani diligen-
 tiam, in suscepta illius Numismatis explicatione: Et
 hoc pridem quidem notaveram, quum vidi postea in
 eundem quoque Servii locum jam incidisse Ruben-
 nium, eruditum Nummorum Areschotanorum inter-
 pretem. Obvias & mythologicas harum rerum expli-
 cationes mitto: neque enim id jam agimus. Præter
 Delphinum vero, *Corvus* in hoc nummo conspicuus,
 tanquam sacra Apollini, ut supra ex Plutarcho &
 Porphyrio notabamus, & bene etiam monuit Trista-
 nus; non autem *Cornix* hic statuenda, ut dubitabant
 tamen Viri docti, & cum iis idem ille peritus alias ve-
 teris hujus memoriæ explicator Rubenius. Gemino
 nempe errore, quem in Celso arguit alicubi Origenes,
 è Corvo, cujus mentio in sacra Diluvii historia, Corni-
 cem similiter faciente: Τὸν Κόρωνα εἰς Κορώνων μετέληθε.
 Ut vero ad Delphinos id genus gestatores redeamus,
 neque mirum proinde blandi hujus puerorum & can-
 tus amatoris sessorem videre nonnunquam Cupidi-
 nem, sicut præter denarios Gentis Cordiæ & Lucre-
 tiæ apud Ursinum, ac nummum Augusti cum selectis
 aliis à Cl. Seguino vulgatum, in sequente numismate
 hæctenus inedito.

Lib. 1 v.

Per-

In Gaza
Reginæ
Christinæ.

Percussus ille Nicomediæ temporibus Commodi, in quo similiter occurrit Delphino insidens puer iste Diogeneus, qualem etiam videas in nummo Perinthiorum signato sub Elagabalo, & nonnunquam in gemmis antiquis. Ut jam illam præteream, inspectam mihi apud vestratem Leonardum Agostini, in qua Cupido occurrebat, non Delphino quidem, sed vehiculo insidens, quod trahebant duo Delphini. Ac plane apposite ad superiores hujus Cupidinis Delphino insidentis imagines, legas olim adlusisse Palladam, in veteri Epigrammate,

Γυμνὸς ἔρωσ Διὰ τὸ γαλῶ, καὶ μέλιχος ἐστίν.

Οὐ γὰρ ἔχει τόξον καὶ πυρόεντα βέλη.

Οὐδὲ μάλιστα παλάμαισ κατέχει Δελφίνα καὶ ἄνθ.

Τῆ γὰρ γὰρ γαίαν, τῆ δὲ θάλασσαν ἔχει.

Nudus Amor ea de causa ridet, ac blandus est; Non enim arcum habet, aut ardentis sagittas. Neque frustra manibus Delphinum cohibet ac florem; Illa enim Terram, hac Mare tenet. Si floris loco, flagellum dextræ hujus sessoris tribuas, eundem continuo fatearis in superiori nummo ac illa imagine depictum, nudum nempe, inermem, & sinistra Delphinum, cui insidet, cohibentem: haud aliter nempe ac seminudas Nereides, Delphinorum quoque tergis inequitantes describit alicubi Lucianus; Sic alius adhuc Faustinae nummus occurrit in eadem Augustae Christinae Gaza, in quo Venus cum pomo & hasta,

In Dialog.
Marin.

sta, Cupido supra Delphinum, à sinistra autem parte monstrum aliquod conspiciuntur. Alium quoque, eundemque præclarum Laodiceorum Nummum possidet, Gaza Medicea, qui hinc nudam exhibet Venerem, ornandis capillis intentam, Cupidinem etiam cum pharetra & sagitta, illinc vero Delphinum. Quæ utique haud leviter firmant Ursini conjecturam, ad Veneris mari ortæ intuitum priores illos denarios Gentium Romanarum referentis, aut vero parum illustrant, quæ de hoc ἐπιφροδίτω pisce dixit ingeniosissimus vates,

Seu fuit occultis felix in amoribus index,

Lesbida cum domino, seu tulit ille Lyram.

Quis vero huic marinæ originis puero, non credat magis appositum vectorem Delphinum, quam vel Hircum forte, aut etiam Tigrim? quibus tamen inequantem videas Cupidinem in denario Gentis Fonteicæ apud Ursinum, ac præterea in nummo quodam M. Aurelii Mediceo. Neque aliter Matrem ejus παιδήμον,

Lib. v. 1.

Capro quoque impositam legas apud Pausaniam; unde prior denarius gentis Fonteicæ potest obiter illustrari. Ceteroquin haud aliena ab hac mansueta Delphinorum indole, quæ de iisdem ad naves placide accurrentibus ac apud eas corpora saltu jactantibus, socios etiam se iis ac duces præbentibus, vulgo narrant auctores auriti simul & oculati. Audi de navium adpulsu

Tom. v.
Hom. 1.
p. 1. edit.
Savil.

facundissimum Christianorum Tullium, Δελφίνων ἐν πολλῇ παιδείων γαλήνῃ, καὶ παρ' αὐτῆς τῆ νηὸς ὄψιν πίχνης κυβισθέντων πλάκας. Delphinis placido tranquilloque mari ludentibus, ac sæpenumero apud ipsa Navis latera salientibus,

Lib. 1. cap.
xxxiii.
ep. 94.
In Gaza
Medicea.

capite in undas dejecto. Qua de re etiam videas Græcum Philippi Epigramma in Anthologia. Huc autem spectat inter alios præclarus Alexandri Severi Nummus, in quo media Navis cum velo, ad cujus latus duo Delphini

phini occurrunt coronam sustinentes, & inscr. ΤΑΡ-
 COΥ ΜΗΤΡ. ΑΔΡ. CΕΟΥ ΑΔΕΞΑΝΔΡ. Ex quo
 nummo alias, ut obiter hoc dicam, discimus quoque,
 caput Ciliciæ Tarsum, *Hadriana, Severa, & Alexandri-
 na* nominibus, à totidem scilicet Augustis, quorum
 beneficio restaurata fuit vel ornata, nuncupatam: haud
 aliter ac eadem quoque nomina obtinuisse legas *Ama-
 siam* Ponti Metropolim, in vetustis illius nummis, aut
 alterum insuper *Antoniniana*, ab Antonino nempe Ca-
 racalla, eidem Tarso tributum in alio nummo ejusdem
 Cæsaris, ΑΔΡ. CΕΟΥ Η. ΑΝΤΩΝΕΙΝ. ΜΗΤΡ. ΤΑΡ-
 COΥ, seu *Hadriana Severa, Antoniniana, Metropoleos, Tar-
 si*. Sed hæc alterius loci, & de Delphino hæctenus. Qui-
 bus & hoc obiter addam, PELAMIDUM celebratam
 olim Byzantii piscationem, de cujus ratione præter
 Aristotelem ac Plinium, prolixè disserit Strabo, qui Lib. vii.
 ex ea copiosum reditum Byzantinis Romanisque pro-
 venire commemorat. Tales autem occurrunt nonnun-
 quam in prisca Byzantinorum nummis, qui vulgo
 duos id genus pisces præferunt, ut bene conjecit Tri-
 stanus, ex Sabinæ Augustæ nummo Byzantino à se qui-
 dem non inspecto, sed descripto tantum ab Occone
 sub mentione duorum piscium; qualem utique videas
 in sequenti nummo Plautillæ Musei Patiniani jam Re-
 gii, hic quoque tuis & legentium oculis subjiciendum.

Merebantur equidem hi pisces signari in nummo suæ
 Cc Me

Lib. vii. Metropoleos, ut festive Archestratus apud Athenarum, ingentis cuiusdam *Θωνίδου* seu Pelamidis *Μηρέπλιου* vocat Byzantium. Unde patet etiam, cur hos pisces Oppianus sobolem Euxini maris indigitarit,

Lib. v. Halicutic. *Φύλα δὲ ΠΗΛΑΜΙΔΩΝ ἐκ μέρους τῆς ἐπὶ θαλάσσης εὐζίνης.*

Lib. iv. c. 4. aut cur magnam piscatorum multitudinem inde Tarenti & Byzantii existisse, observet in Politicis Aristoteles. Erudite vero & ingeniose Tristanus, veteris illius oraculi de Byzantio (cujus Stephanus Byzantius, Eustathius, aliique meminere) versum extremum,

Ἐνθα ἰχθύς ἐλαφὸς πινόμενος βόσκειται ἐπ' αὐτὸν.

Ubi piscis nempe & Cervus pascuntur in eodem pascuo, de Pelamide & Cornu Byzantino explicavit; duce utique Strabone, cui *κέρας* istud dictum simile Cornui Cervino, & in cuius angustia Pelamides, eodem auctore, vulgo capiuntur. Alias apud Chalybes quoque frequentem fuisse Pelamidum piscationem alibi tradit idem Strabo. An vero commemorabo hic adhuc quatuor Pisces, expressos in præclaro quodam Neronis nummo, & quem jam excusere nobiles antiquarii, POLYPUM, SEPIAM, CAMMARUM & POMPI- LUM.

Erizzo ad denotandam Neronis impietatem, fevitiam,

tiam, libidines, signatum hunc nummum credit, cui certe suffragari non possum. Si Lucano enim forte licuit, ut viderunt jam viri docti, & aliquando pluribus ad elegantissimum Poëtam docebimus, Neronem oblique sub laudum involucris perstringere; non proinde existimabimus, nummum auctoritate publica & florentis Principis imagine percussum eum in finem, ut vitia ejus ac infamiam illo ære signaret. Trifanum aliquanto opportunius refert ad natales Claudiæ Neroni e Poppæa genitæ, & festum illud Amphidromia, quinto à natali die celebrari solitum, quo inter alia Polypi, Sepiæ, aliique id genus pisces mitti à propinquis & familiaribus consueverant, sicuti ab Athenæo aliisque observatum. Sed obstare videtur tum, (ut jam vidit Trifanum) quod mos ille Græcus foret, nummus autem vel Romæ, vel certe in Romana Colonia sit percussus, ut liquet ex Latina epigraphe anteriori nummi parte adscripta; tum illud insuper, quod vulgo non Cæsarium, sed Augustarum vultus præferant nummi illi, qui fecunditatem domus Augustæ solebant indicare. Neque tamen alienum crederem, ad fecunditatem Poppææ respexisse, qui nummum celandum curare; quam & Nero *ultra mortale gaudium accepisse* dicitur apud Tacitum, & Senatus votis, supplicationibus, Templo etiam Fecunditati decreto prosequutus. Opportune itaque in hujus fecunditatis memoriam, & incredibile illud Neronis gaudium inde conceptum, signati videntur ii Pisces; quos fecunditatis præcipuè observant Aristoteles, Athenæus, Plinius. Ne jam præteream Piscem alium singularem, quem in nummo Lopadussæ Africi maris Insulæ signatum videre licet apud Goltzium.

Annal. xv.

Tab. Insul.
xxviii.

Cc 2

Piscis,

Piscis, ut vides, ex aculeatorum genere, cum aculeis nempe à cervice ad caudam, & porrecto ac peculiari quodam Rostro. Qualis autem sit, neque indicat Goltzii interpres Nonnius, neque certiores reddent neoterici, qui de Piscibus scripsere, Rondeletius, Salviannus, Gesnerus, alique, apud quos ei similem vix facile reperias. At mox illud suboluit, ad APRINUM ceu PORCINUM piscis genus omnino referendum, quale cum marinum tum fluviatile agnoscunt antiqui auctores, Aristoteles, Athenæus, Plinius, & plures alii. Sicut enim obvii Elephanti, Leones, Boves, Equi, Canes, Asini, Vituli, Vulpes, Lepores, alique id genus, cum terrestres tum aquatiles, ita Porci etiam iique & sylvestres & domestici, cui generi superior Piscis videtur nobis adscribendus. Certe & Aprinum, quod præfert Rostrium, & setæ instar Apri à capite ad caudam porrectæ omnino illud arguunt; ut haud immerito idem statui possit cum eo Pisce, qui ΚΑΠΡΟΣ seu ΑΡΕΡ apud Aristotelem ac Athenæum vocatur. Obstare forte illud posset, quod non marinum sed fluviatilem videatur eum statuere Philosophus, dum illum in Acheloo amne generari observat; & ex eodem Plinius, apud quem *Caper* vocatur qui Aristoteli Κάπρος, manifesto librariorum errore, quibus potius quam cruditissimo auctori puerilem Græcæ illius vocis ignorantiam malo equidem transcribere. En utriusque verba, & Aristote-

stotelis quidem, ἔτοι γὰρ ἀφιάσιν, ὡς περ γρυλλισμὸν, καὶ Lib. 1 v.
 ὁ ΚΑΠΡΟΣ ὁ ἐν τῷ Ἀχελώῳ, hoc est, Gaza interprete, Hist. Anim.
 his enim quasi grunitus quidam emittitur. ΑΠΕΡ etiam cap. 9.
 piscis, quem amnis Achelous gignit, vocalis habitus est. Sic
 Plinius, Et is qui CAPER (legendum ΑΠΕΡ) voca- Lib. x 1.
 tur in Acheloo amne grunitum habet. At vero nihil ob- cap. 51.
 stat, cur non & Aprum piscem maris incolam statua-
 mus, quem Philemon Comicus apud Athenæum cum
 Scauro & Glaucisco marinis piscibus conjungit, & apud
 Argivos frequentem docet, Lib. vii.

Εἰ δ' ἔλαβον ἀπὸ Σκαύρον, ἢ κ' πῆς Ἀττικῆς
 Γλαυκίσκον, ὡς δὲ Σώπερ, ἢ ἔξ Ἀργεὺς ΚΑΠΡΟΝ.
 Quod si mihi tum datus fuisset Scaurus, aut ex Attica
 Glauciscus, ὁ Joviter servator, vel ab Argis ΑΠΕΡ.

Argos quidem ad Inachum fluvium sita, sed mari satis
 vicina, unde facilis marinorum Aprorum proventus.
 Idem vero Athenæus alibi dubitari docet ab Epichar-
 mo, annon sues iidem sint cum Apro,

Καλκίδες τε Ἰέες τε Ἰέραιες τ' ἔχ' ὁ πᾶν Κύων,
 additque Athenæus, εἰ μὴ ἀεὶ ἔτοι οἱ αὐτοὶ εἰσι τῷ ΚΑΠΡῳ,
 Chalcides & Sues, Milvi, ac pinguis Canis; nisi forte sues ii-
 dem sint cum ΑΠΡΟ. Marini itidem ii pisces, quos ibi
 cum suis completitur. Male autem Dalechampius
 κάπερον ibi per Capriscum reddit, sicut alio apud eundem
 auctorem loco, quo juxta Aristotelem inter Pisces vo-
 cem solum edere observat, ΚΑΠΡΟΝ ἢ τὸ ποταμῶν χοῖ- Lib. vii.
 ρον; ΑΠΡΟΝ, (non Capriscum) & fluviatilem Porcum;
 quem locum citat etiam alicubi Eustathius, ubi plures Ad Odyss.
 vocales Pisces enumerat. Nec prætereundus hic Hesy- M. pag.
 chius, qui Aprum hunc eundem cum Phagro, marino 1720.
 itidem pisce, existimavit, ut ejus verba hodie præfe-
 runt, κάπερ ὁ ἀναρχος, ὡς ἀρχος, ἢ τὸ Φάρον ἰχθυῶ. Mi-
 rum equidem, ut ingenue fatear, quod diversos pisces,

Aprum & Phagrum, pro uno eodemque nobis obtrudat eruditissimus Grammaticus; quum diserte veteres accurate eosdem distinguant. Neque etiam si aliqua occurrat inter eos adfinitas, continuo nomen & genus idem utriusque statuendum. Quin de Phagro agens Athenæus, plures recenset Pisces, quos ei similes narrant auctores; puta Erythrinum, Hepatum, Chromin, Anthiam, aliosque id genus, nulla Apri facta ibi mentione, de quo tamen, ut vidimus, non uno agit loco. Strabo etiam inter pisces Nili peculiare, Porcum & Phagrum, sed ut diversos recenset; *χοῖρον καὶ φαγρόν*, ὃν καὶ φάγρον καλεῖσιν, Porcus est Phagrorius, quem Phagrum etiam vocant. De Phagro certe Nilotico testis luculentus Plutarchus, qui cum una cum Nilo apparere, ac optatum illius incrementum nunciare alicubi refert. Ex his autem modo adlatis omnino augurabar corruptum Hesychio locum, quem intactum reliquere novi editores, eundemque ita restituendum, *κάπρος ὁ ἀργεῖος ἢ τὸ ἀργεῖον ἰχθυῶν*. Aper nempe celebris apud Argivos piscis, ut supra ex Athenæo vidimus, & firmat præterea Eustathius, qui haud parum hanc nostram emendationem adserit; *ἰσχυρῶς δὲ καὶ ἐν ἄργεῖοις ἰχθυῶν*. EN ΑΡΓΕΙ ΚΑΠΡΟΣ εἶναι, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἐξ Ἀττικῆς Γλαυκίσκον, ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ ΚΑΠΡΟΝ. Adludit, ut vides, ad superiorem Philemonis versum citatum ab Athenæo, ac simul ad pervulgatum apud veteres proverbium de optimis piscibus, Glauciscus nempe ex Attica, & Aper ab Argis. Ignari autem huius rei librarii, ἀργεῖον ἰχθυῶν, vel si mavis τὸ ἐξ Ἀργεῖος, in notum sibi piscem φάγρον ἰχθυῶν mutanda credidere. Certe majora lectionum portenta in optimum auctorem irreplisse, vel nova quæ modo prodiit ejus editio fati evincit, & quæ plura adhuc in eodem restant emulanda,

Lib. v. 11.

Lib. de Isid.

Ad Γλαυκ.

Α. pag. 853.

culanda, cujus luculenta liceret hic nobis dare specimina, qui aliquam operam in emendatione Grammaticorum Coryphæi etiam pueri olim posuimus, favente tum his conatibus eisdemque promovente magno Salmasio. sed hæc alterius loci. Cæteroquin idem Hesy chius alibi, *Φαγώεξ ἰχθύς μέγας*, pro quo *Φάρεξ* reponunt viri docti in nuperis adnotatis. At vero constare posse illam vocem *Φαγώεξ*, aut vero in *Φαρεώεξ* mutandam, liquere videtur ex superiori Strabonis loco, ubi hunc piscem utroque *Φαρεώεξ* & *Φάρεξ* nomine dictum docet. Sed quod hic præcipue spectandum occurrebat, illud utique liquidum, cum marinos tum fluviatiles Porcos veteres agnovisse, & quidem priores cum mole spectabiles, tum aculeatis, & periculosis spinis armatos; quæ certe haud male cum superiori effigie quadrare videntur. Plinius, *Apion maximum* Lib. xxxi. *piscium esse tradit Porcum, quem Lacedæmonii Orthragoniscum vocant, grunnire eum cum capiatur.* cap. 2. Idem alibi, *In Lib. xxxii. ter venena sunt piscium Porci marini, spina in dorso, cruciatu magno laforum.* cap. 5. Non autem hic moror recentiores, qui de Piscibus scripsere; quos in tradenda vel Apri vel Porci aquatilis veteribus commemorati figura graviter inter se dissentire videas, diversasque ac multum inter se dissimiles nobis obtrudere; ut ex Gesnero ac productis à Rondeletio & Bellonio iconibus constare poterit. Cautior, ut verum fatear, Rondeletius, qui Piscem quendam pro Apro, cujus Aristoteles meminit, sed dubitanter exhibet, in quo Rostrum quidem superiori Lopadoussiorum haud valde dissimile; sed cujus in reliquis figura squamosa & orbicularis haud perinde convenit, immo longe fatis recedit. Quæ dubitatio aut dissensio neotericorum non mira adeo iis videbitur, qui & veteres etiam aliquos hic suspensos & in-

& incertos observat; ex Athenæo certe haud liquido constare, an $\tau\epsilon\varsigma$ & $\tau\alpha\iota\upsilon\delta\epsilon\varsigma$ idem sit piscis genus, & quod locus supra à nobis adlegatus fati innuit, an rursus $\tau\epsilon\varsigma$ illi seu *sues* iidem sint cum Apro. Unde non continuo accedo vestrati Salviano, qui unum & eundem piscem omnino statuit, qui Græcis dictus $\kappa\acute{\alpha}\pi\epsilon\sigma$, $\kappa\alpha\pi\epsilon\lambda\omicron\upsilon\kappa\omicron$, $\kappa\acute{\alpha}\iota\phi$, $\tau\epsilon\varsigma$ & $\mu\acute{\upsilon}\varsigma$, Latinis autem, *Caper*, *Aper*, *Porcus*, *Sus* & *Mus*; neque vero alium ab eo pisce, quem vestrates *pesce balestrà* solent nuncupare. Quod certe, ut alia mitam, vel fati refellit adlatus supra Athenæi locus, quo juxta Aristotelem, Aprum & fluviatilem Porcum distinguit. Ne jam ulterius perstringam illum errorem, quo ipse Salvianus aliique pro $\kappa\acute{\alpha}\pi\epsilon\sigma$ & $\kappa\alpha\pi\epsilon\lambda\omicron\upsilon\kappa\omicron$, ex corrupto aut certe vitioso Plinii loco, *Caprum* & *Caprisium* nobis obtrudere; quæ utique Caprina nomina non quidem $\kappa\acute{\alpha}\pi\epsilon\sigma$, quæ vox Græcis Aprum seu Porcum

^a Lib. VIII. sylvestrem sonat, sed $\tau\epsilon\delta\gamma\gamma\omega$ pisci quadrare poterant, hist. Anim. cap. 30. cujus digna apud ^a Aristotelem ac ^b Athenæum occur-

^b Lib. VIII. rit mentio.

De FABULOSIS ANIMALIBUS in Nummis. Nec pigebit iis adnumerare fictitia illa & fabulosa Veterum Animantia, CAPRICORNUM, SPHINGEM, SIRENEM, STYMPHALIDEM, SCYL-LAM, CHIMÆRAM, CERBERUM, HYDRAM, GRYPHEM, PEGASUM, CENTAURUM, MINOTAURUM, PHOENICEM denique; quæ non magis inter Poëtarum figmenta, quam inter mysteria Gentilium locum frequenter habuere, & quorum figuram varie nonnunquam authoribus traditam, Nummi veteres ob oculos ponunt. CAPRICORNI, quidem vulgaris apud antiquos effigies, Capri nempe cum cauda piscis involuta, ex monumentis id genus eruitur. Signatus ille vulgo in obviis Augusti nummis, & causam quidem adferente Suetonio, quod natus esset illo